

zlikuje od njegove biti. Tu stvar je i Aristotel tvrdio: »Um i umovanje je, dakle, isto«³⁷, kaže u sedmom poglavlju četvrte knjige *Mudrosti*. Ako je tako uistinu i ako je to Aristotel ispravno poučavao, zašto to isto kod Zenona, premda u metafori osjetila, ne dozvoljava? Ono što sam navodi usporedbom s bjelilom, čiji je svaki dio bijel kao i cjelina. »I ono što se tamo kaže da posvuda vidi, čuje i može <znači> koji god da njezin dio netko uzme, trpi isto«, to jest da vidi, čuje, odnosno, spoznaje – a spoznaje sebe sama – takva spoznaja uspoređena je s krugom. Zašto, dakle, Aristotel kaže: »I nije nužno da bog ima oblik kugle«, zar ako sam sebe spoznaje? Nije li to uspoređeno s kuglom? Ono što je Zenon rekao: beskonačno, konačno, pokretno, nepokretno, istim oblikom iskaza rekao je Aristotel u šestom poglavlju 3. knjige *O duši*, ovo: »Slično je vrijeme djeljivo i nedjeljivo po duljini«: u drugom i, očito, drugom smislu. Jednako je, dakle, Aristotel postupao protiv Zenonova boga kao i protiv Ksenofanova boga, s njime jednako nije htio biti suglasan i jednako se zabadanja razrješuju. A sada prikažimo Parmenida kojeg je Aristotel napadao zajedno s Melisom.

Obrana Parmenida i Melisa

Simplicije i Filopon o tome na temelju Teofrastova svjedočenja ovako iznose: »Isto tako, ako je nepokretno ili beskonačno, kao što se čini da govori Melis sa Sama, ili konačno, kako <se čini da govori> Parmenid Elejac. Oni ne govore o prirodnom elementu, nego o onome što uistinu jest.«³⁸ O tome misli gotovo isto s Ksenofanom i Zenonom, tj. kako Filopon uči: »Biće je bez

³⁷ ARIST. *Metaph.* 1072b.21 ὥστε ταὐτὸν νοῦς καὶ νοητόν. Petricéev latinski prijevod je loš: Itaque idem intellectus et intellectio; trebalo bi: idem intellectus et intellectum: razum i ono razumljeno (predmet).

³⁸ Nema grčkog, usp. SIMP. in *Ph.* 9.22.23 – 26, καὶ εἰ ἀκίνητον ἦτοι ἄπειρον, ὡς Μέλισσος ὁ Σάμιος δοκεῖ λέγειν, ἢ πεπερασμένην, ὡς Παρμενίδης Πύρρητος Ἐλεάτης, οὐ περὶ φυσικοῦ στοιχείου λέγοντες οὔτοι, ἀλλὰ περὶ τοῦ ὄντως ὄντος.